

Pokaz żywicowania sosny w lasach Ordynacji Zamoyskiej.

Z inicjatywy Małopolskiego Związku Ziemiaków we Lwowie odbyła się dnia 22 kwietnia br. wycieczka Związku wspólnie z Polskim Towarzystwem Leśnym do lasów Ordynacji Zamoyskiej celem zaznajomienia się z metodą żywicowania sosny stosowaną przez Ordynację.

W lasach Ordynacji rozpoczęto żywicowanie próbne z wiosną 1935 r. na powierzchni 5 hektarów, w nadleśnictwie terespolskim na 1600 drzewach, uzyskując w tym roku 1,5 kg żywicy z tarczy (spały). Przy ówczesnej cenie 0,45 zł/kg, czysty zysk osiągnięty z żywicowania wyniósł około 0,19 zł/kg.

Ta udana próba skłoniła Wydział Lasów Ordynacji do opracowania instrukcji żywicowania i przystąpienia do prac na większą skalę.

Ciekawy referat p. Kietlińskiego zapoznał uczestników wycieczki z organizacją i przebiegiem prac żywicowania na terenie Ordynacji.

W roku 1936 żywicowanie przeprowadzono już w szeregu nadleśnictw na łącznej powierzchni 256 ha, którą w następnych latach stale powiększano, a doświadczenia poczynione z biegiem czasu w ustalaniu metody i prac przyczyniły się do wzrostu wydajności żywicy.

Według wspomnianego referatu w r. 1936 uzyskano z tarczy średnio 1,55 kg żywicy, która przy cenie 0,45 zł/kg dała czysty zysk 0,25 zł/kg. Maksimum wydajności dało nadleśnictwo kosobudzkie, a to 1,99 kg z tarczy. W r. 1937 żywicowano na 456 ha i uzyskano z tarczy średnio 1,72 kg, a przy równoczesnej cenie 0,55 zł/kg osiągnięto czysty zysk 0,35 zł/kg. Wydajność żywicy z tarczy wynosiła maksimum 2,15 kg (nadleśnictwo kosobudzkie i kraśnickie). W r. 1938 żywicowano na powierzchni 697 ha o średniej wydajności 1,75 kg z tarczy. Przy cenie 0,46 zł/kg uzyskano 0,26 zł jako czysty zysk z 1 kg żywicy. W tym roku nadleśnictwo kosobudzkie podnosi wydajność do 2,53 kg z tarczy.

Przyjmując średnią wydajność z tarczy na 1,5 kg uzyskano w okresie 3-letnim z jednego drzewa o 4 tarczach około 6 kg żywicy. Licząc na hektar po 200 sztuk drzew żywiczowanych, wydajność wyniosła w 3 latach średnio 1200 kg, a w roku średnio 400 kg z hektara.

W chwili obecnej płaci się 0,42 zł/kg żywicy, to też z 1 hektara osiąga się średnio 168 zł brutto. Koszt robocizny, amortyzacja sprzętu

Fot. J. Treszka.

Ryc. 1. Jeden z żywiczowanych pni w Ordynacji Zamoyskiej. W górnej części pnia widać t. zw. „oświetlenie pnia“ po usunięciu z niego korowiny. Na dolnej części jest widoczna właściwa tarcza ze żłobkami. Zbiornikiem jest tu naczynie gliniane nakryte korą, która zabezpiecza nagromadzoną żywicę w zbiorniku przed wodą deszczową i zanieczyszczeniami.

oraz dostawa wynosi około 50% ceny sprzedażnej, więc czysty zysk z 1 hektara liczy się na około 84 zł rocznie.

Żywiczowanie wykonuje się w okresie 3-letnim przed eksploatacją drzewostanu systemem amerykańskim żeberkowym, zmodyfiko-

wanym na wzór niemiecki. W pierwszym i drugim roku żywicuje się jednostronnie, w trzecim dwustronnie i ostatecznie. Tarcze zajmują 80% obwodu drzewa, pozostawiając 20% obwodu między tarczami jako listwę życiową, umożliwiającą w pewnym stopniu krążenie soków w drzewie.

Tak metoda, jak i techniczne wykonanie żywicowania, jak można było stwierdzić na miejscu, jest bez zarzutu. Ordynacja posiada obecnie cały szereg robotników u siebie wykwalifikowanych. Jest to moment bardzo ważny, gdyż decyduje w równej mierze z koniunkturą o rentowności produkcji.

Od żywicowania wyłącza się drzewa o słabo rozwiniętej koronie ze względu na niebezpieczeństwo ich przedwczesnego uschnięcia. Ponadto wyłącza się sztuki cenniejsze eksportowe. Materiał stolarski krajowy, pochodzący z drzew żywicowanych, nie traci na wartości i cieszy się popytem na równi z tarcicą z drzew nieżywicowanych. Budulec pochodzący z drzew żywicowanych wskutek przesylenia żywicą (co gołem okiem jest trudne do zauważenia) stanowi materiał impregnowany, a zatem trwalszy od normalnego. Z tych powodów już w niektórych krajach europejskich płaci się za materiał ten znacznie wyższe ceny. Także z tych względów podkłady kolejowe wyrabiane z drewna żywicowanego są przez dyrekcje kolei państwowych chętnie przyjmowane, choć nie tak bardzo dawno temu jeszcze przepisy kolejowe nie pozwalały na wyrób podkładów z drewna żywicowanego.

Należyte rozbudowanie tej gałęzi produkcji leśnej ze względów gospodarczych i obronności Państwa nabiera dla nas zwłaszcza w ostatnich czasach specjalnego znaczenia.